

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYONDA
Ciuj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Sl. Ramasetter Robert
Budapest
T. Dinter 2. II. 8.

Csehszlovákia
Egy hónapra —
Egy szám —

5684. A. 20

1924 augusztus 20 Szerda

Ciuj Kolozsvár * VII. évfolyam * 187. szám

Lloyd George vészkiállása a munkáskormány ellen

Lloyd George alábbi cikke az utóbbi
hónapok legszenzációsabb politikai megnyi-
latkezése. A munkáskormány növekvő nép-
szeretisége és kétségtelen sikerei közelhozták
a lehetőséget, hogy Ramsay Macdonald fel-
oszlaltja a parlamentet, amelyben nincsen
többsége és új választásokat ír ki. Ezért
kongatja meg Lloyd George a vészharan-
got a munkáskormány ellen, amellyel ed-
dig fejezetlenül viszonytalan volt. Ez a
cikk, amely formális hadüzenetnek tekin-
thető, az amerikai „United Press Assotia-
tion” újságján keresztül a világsajtóba.

Hasztalan fáradozás lenne, ha valaki a mai
Angliát azért skarná tanulmányozni, hogy
léssa, milyen átalakulásokat idézhet elő egy
nagy állam életében a szocialista experimen-
tum. Nálunk a szocialista experimentum még
nem kezdődött meg. Nagybritannia ugyan hét
hónap óta szocialista kormány urama alatt
él, de még egy napig sem élt a szocializmus
urama alatt. Hogy megérthessük a gyakorlati
különbséget e két megállapítás között, elegendő,
ha emlékeztünk idézzük azt a határozati
javaslatot, amelyet Mr. Snowden terjesztett
egy évvel ezelőtt a parlament elé. A javaslat
precízen körvonalozta a szocialista párt állás-
pontját és nem követelt kevesebbet, mint hogy
az állam térjen át fokozatosan a kapitalista ter-
melési rendről a kollektív termelésre. A javaslat
felszólta a kapitalista gazdálkodás összes hi-
tát és bűnét, amelyeknek kiküszöbölésére
csak a szocialista társadalmi rend képes. An-
rskidőben az egész szocialista párt hivatalosan
támogatta a javaslatot és Ramsay Macdonald
egy beszédet tartott mellette. Ramsay Mac-
donald hét hónap óta miniszterelnök, ugyan-
annyi idő óta kincstári főtanácsos Snowden ur,
és a párt, amely egybegyűlése a szocialista hit-
vallás mellett szavazott, egy egész parlamenti
ülészek alatt uralkom volt.

Es hogy állunk ma e héthónapos munká-
uralom után a kapitalista rendszerrel, amelyet
akkor minden baj kuforrásának neveztek.
Nincsen kétség, amely gyöngédebb féltéssel
ápolta volna virágjait, mint az angol szocialista
kormány a kapitalizmust. Elhárítottak minden
hírséreltet, amely árthatott volna neki. Ha po-
zitiv lépések nem is történtek a kapitalizmus
fejlesztésére és erősítésére, ugy ez csak gyöngé-
ségből, vagy a tétovázásból, de nem gyűlölet-
ből történt. A szocialista miniszterek beszédei
a parlamentben és más nyilvános gyűlékezetek-
ben, szinte lehették magukból a magántulajdon
iránti szimpátiát. Mindent megtekint, hogy a
burzsoáziát kedélyesen álomba ringessák. A
liberálisok nyomására a szocialista kormány
állami kölcsönöket bocsátott rendelkezésre, hogy
a tőrők az általuk lakott házakat észszert
áron megvásárolhassák. Létezik-e biztosabb
metódus az átkos kapitalista szisztéma kifej-
lesztésére és elmélyítésére mint ez, amely ezer
és ezer proletártól állami támogatással új kapi-
talistákat termelt? Csupán egy alkalommal, a
kormánytervezet tárgyalásánál került a parlament
elé egy igazi szocialista javaslat, de ez sem
érkezett hivatalos helyről és csak kellemetlen
percet szerzett a szocialista kormányának.

Mi magyarázza meg a szocialistáknak ezt a
tartózkodó politikáját? Egyesegyedül az a tény,
hogy a mai viszonyok között minden kísérlet,
mely szocialista experimentumokat akarra ke-
resztülvinni a parlamentben, a kormány korai
sírját ásna meg. Ramsay Macdonaldnak nin-
csen többsége. A kormány nemcsak a liberáli-
sok éber szemét érzi magára szegezve, de a
liberálisok feléje irányított revolverét is. Ha a
liberális vezérek meghúzzák a ravaszt, a kor-
mány halott. Ezt jól tudja a kormány. És ez
egyike ama okoknak, amely miatt a szocialista

miniszterelnök olyan vad gyűlölettel áll szem-
ben a liberálisokkal, amelyet nem is tud lep-
lezni. A liberálisok szavazata nélkül egy napot
sem tudna túlélni a kormány a parlamentben.
Ezért az ideiglenes feladása a szocialista elvek-
nek és a nyugodt séta a liberalizmus régi és
biztos ösvényén. A szocialista experimentum
még nem kezdődött meg.

De mikor fog megkezdődni? Ez egy-
részt attól függ, milyen mértékben hagyja
magát a nemzet félrevezetni a szocialisták
mai önmérséklétől, másrészt azoktól az
eredményektől, amelyeket a kormány jelenlegi
szerepében elérhet. De semmiesetre sem tarthat
tovább, mint ameddig egy átmeneti taktikai
metódus tartani szokott, amelynek egyedüli
célja az, hogy átsegítsen egy kellemetlen szit-
tuáción. Megesufolása volna a szocialista vezé-
rek becsületének, ha feltételeznék, hogy a tőke
és magántulajdon ellen harminc év óta folyta-
tott elkeseredett harc csupán arra szolgált ürü-
gyül, hogy voksokat szerezzenek, — de magát
ez eszmét nem is gondolták komolyan. Erről
szó sem lehet. Mindössze annyi történt, hogy
az ut első része nagyon göröngyös, ezért Mac-
donald ur lassan jár. De abban a pillanatban,
mihelyt a szocialista vezérek azt látják, hogy
sikertől az ország megszédítése és bizonyos
bel- és külpolitikai eredményeket éreznek ma-
guk mögött, fel fogják oszlatni ezt a parla-
mentet, abban a reményben, hogy majd egy
berettségcsúsztat fognak visontlatni. Ha aztán
sz új parlament szocialista többséget hoz nekik,
akkor fogjuk csak látni, mit jelent a szocializ-
mus működés közben. Ha túrelmetlen szocialis-
ták ma a kormányra támadnak és választási
ígéretei beváltását követelik, akkor a kormány
nyugodtan azt felelheti, várj, amíg bizto-
san ülünk a nyeregben, mert ha meggondolat-
lanul törünk célunk felé, akkor mindent elvesz-
thetünk. Ez a felelet ma megnyugtatta az
elégedetleneket. De ha a választások után szo-
cialista többsége lesz a parlamentnek, akkor
Mr. Macdonald nem érvelhet már ezzel, meg
akarata ellenére is kényserítve lesz szocialista
politikát csinálni és akkor Nagybritannia csak-
ugyan egy öt éves szocialista uralomnak nézne
előbe.

Végezetesen közel állunk ehhez a lehetőség-
hez. Egy his percentuális eltökéltség a jelenlegi
választási eredményeken, előidézheti ezt a hely-
zetet. A szocialistáknak nem kell mást ten-
niük, mint megszerezni azt a négymillió szav-
azót, aki a legutóbbi választáson tartózkodott
a szavazástól és már is megvan a többségük.
Akkor aztán lehull majd a mérsékletnek és
előzékenységnek mai maszaja a szocializmus
ábrázatáról és megjelenik a kéréletetlen el-
lenség szigorú arca, amely egy nemzedéken át
küzdött a magántulajdon és a tőke ellen. A
szocializmus mai mérsékletének fedezete alatt
készülődik rendkívül ügyesen a fennálló tár-
sadalmi rend elleni nagy támadásra. Sajnos,
vannak igen tiszteltetreméltó férfiak, akik ezt
a maróvert támogatják anélkül, hogy a leg-
halványabb sejtelmük volna cselekedetük kö-
vetkezményeiről.

Mik a mai kormány érdemei, ha egyszerű
polgári kormányoknak tekintjük? Egyes minisz-
terek egész jól dolgoztak, egyerek egész rosz-
szul, némelyek mindkettőt cselekedték. Minden
kormány megítélésénél tekintetbe kell venni,
hogy tizezer intézkedés közül kilencszázkilenc-
venkilencet nem a miniszter eszközöl, hanem a
miniszter túrokráciája, a hivatalnokok. A mi-
niszter csak nagy általánosságban adhatja az
irányító gondolatokat. Ebben a tekintetben az
Macdonald-kormány nem jelent különösebb
fejlődést elődeivel szemben. Kivétel talán egy-
kettő van. A külügyi hivatalban Ramsay Mac-

donald megjelenése kétség kívül javulást jelent
lord Curzon rendszerével szemben. Mr. Philip
Snowden nemcsak hogy jól megállotta helyét,
de nagy egyéniségnek is mutatkozott. Ugyanez
áll Mr. I. H. Thomasról. A szocialista
miniszterek arról panaszkodnak, hogy nehéz
örökséget kellett átvenniök. Lehetséges. De
örökölték az eszközöket is, amelyekkel a ne-
hézségeket leküzdhetik. Ha a háború követ-
kezményeit örökölték, ezzel szemben örökölték
a győzelmet is. És főként alighogy kormányra
kerültek, megérhették Poincaré bukását, Ame-
rika együttműködését és a Dawes-tervezet el-
fogadását. Így hát inkább sz mondható, hogy
a legszerencésebb körülmények között vették
át a kormányzást. Igazi próbára csak akkor
lesznek állítva, ha megfordul a szerencse ke-
reke, aminthogy minden kormány számára meg-
fordul egyszer.

Lloyd George a cikke végén még egy éles
támadást intéz a kormány ellen az orosz köl-
csön miatt és annak a reményének ad kifeje-
zést, hogy a parlament nem fogja azt elfogadni.

Közgazdasági tanács alakul Magyarországon

Smith Jeremiás harmadik jelentése a magyar
szanálási programról. Apponyi Albert nyilat-
kozata a londoni konferenciáról

(Budapest, aug. 19. Az Uj Kelet munkatár-
sától.) E hó 26-án Smith Jeremiás, Magyaror-
szág szanáló biztosa Korányi pénzügyminiszter-
rel Genfben utazik, ahová később Bethlen
miniszterelnök is követi őket. Smith Genfben
a népszövetség elé terjeszti harmadik jelentését
a magyar szanálási programról.

Korányi és Bethlen szeptember hó folya-
mán valószínűleg Genfben maradnak és csak
a parlament megnyitására jönnek vissza Buda-
pestre.

Bethlen miniszterelnök és korányi pénzü-
gyminiszter Genfben pénzügyi megbeszélése-
ket fognak folytatni külföldi pénzemberekkel
és államférfiakkal. A megbeszélések a felveendő
beruházási költségekre fognak vonatkozni.

Bud János közlekedési miniszter a mi-
nisztertanács megbízásából kidolgozta a köz-
gazdasági tanácsról szóló rendeletet, mely legkö-
zelebb meg is fog jelenni. A tanácselnöki
állásra gróf Hadik Jánost emlegetik. A tanács-
nak 36 tagja lesz és egészségügyi, szociálpoli-
tikai, kereskedelmi, ipari, földművelésügyi és
hiteltügyi szakosztályokra oszlik.

Rakovszky belügyminiszter tegnap nyilat-
kozatot adott a parlament ősi munkaprogram-
járól. A kormány ősszel a parlament elé ter-
jeszti a házszabályrevíziót, a vármegyei választá-
sokról, az egyesületi és gyűlékezési jog sza-
bályozásáról és az illetőégről szóló törvény-
javaslatokat.

Apponyi Albert gróf is nyilatkozott a la-
poknak a londoni konferencia jelentőségéről.
Nyilatkozatában kifejté, a konferencia jelentő-
ségét abban látja, hogy végre a józan ész ke-
rül uralomra a gyűlölet felett. A konferencia
sikere az amerikaiak közbelépésétől datálódik.
Amerika tőkésai konkrét formában odaállitot-
ták Európa bölcseseinek az igazságot, hogy egy
szomszédjaitól szorongatott nemzet nem fizet-
het reparációt. A konferencia eredménye léleg-
zései pauszát adott az emberiségnek. Mindazáltal
a konferenciával a békeszerződéségek igazság-
talanságai nincsenek reparálva. Genfi utjáról
kijelentette, hogy ott nemcsak Magyarország
ügyvédjeként akarunk szerepelni a magyarok,
hanem részt vesznek Európa nagy kérdéseinek
vitéjében is. Hozzá fognak szólni a magyar ki-
küldöttek a lefegyverzési, kisebbségi és általá-
nos középeurópai gazdasági kérdésekhez is.

öre
önség
bb itala

ENT-
EPEK

serepek, beton-
ak, üreges beton-
adló-, járda- és
ok gyártására,
ajtásra, formák,
kutgyűrűk, lép-
k stb. előállítá-
k, hengerművek,
k, 1-a cement-
jes asbestcement
Eternit) berende-
tonkeverőgépek

R N A

ES RADIATOR
TCA 12. SZÁM

oltségvetések és
jmentesen

lan tűzifát
en, ügyszintén
és gipszsel

T. Cluj
telefon interurbán 11-06
400 lej

gépeket

ányokat,
ros kör-
sító gé-
ifaapító
zéseket

yári

ipari

tési fel-
tt szállítás

o Rt.
Victoriei 45.
elef. Int. 356.

importált
Steingut-
k

felszerelések, csiszolt
ruk, demyohn, gyógy-
táblák, minden beszerzhető:

osnál Cluj
39. Telefon 954

zónyegszövőgyár
uj, str. Surda (Kis-u) 33

Mentsétek meg Schön Bernát árváit

Az Uj Kelet országos gyűjtőakciója

Petrozsényban nyolc kislány összeállott és a bakfisok szokásos huncutságai helyett a szívükkel kezdtek gondolkodni: mivel járulhatnak hozzá az ártatlanul meggyilkolt Schön Bernát nyomorgó családjának felségélyezéséhez. Abraham Masa, Horváth Margit, Reiner Baba, Morvai Ili és Morvai Magda, Horváth Ibi, Herz Klári és Herz Juci a neve a nyolc petrozsényi leánynak, akik a maguk erejéből követendő példával szolgálták Erdély többi zsidó leányainak. Előadást rendeztek és annak jóvődelmét juttatták el hozzájuk a Schön-árvák javára. Négy lippei Schw. ritz-gyerek pedig azt csinálta, hogy amint megkapták a zsebpénzüket, azonnal postára tették a Schön-gyermekek részére, akiknek betevő falatjuk is alig van.

Ujabbán a következő adományok érkeztek be hozzájuk:

Marosvásárhelyi gyűjtés. Helios-gyár R. T. 500, N. N. 500 lej, Horváth Armin, N. N., Lanczet M. Fiai, Abraham, Kádár és Társa, N. N., N. N., Izsák Izsák, József Emil, N. N. és dr. Blätt Miklós 200—200, Deutsch és Braun, Vass Albert, Coloniale, Molnár Vilmos, Sámson Lajos, Rothmann Mór, Rosenfeld Jenő, Wender Dávid, Wolster és Kertész, Vámos Sándor, Kohn Márton, dr. Smilovits és Gerson, Darvas Mór, Cukorka Király, N. N., Citrom Hermann, Heltay Ida, Hirsch Jenő, Bach Jenőné (Debreceen), Wolf Győző, Grünfeld Samu, Mihály Károly, Citrom Lajos, Bernát Samu, Sándor Mór, Krausz Testvérek, Davidovits István (Salamás), Goldstein Testvérek, Kovács Áron, Bleier Sámuel, Goldstein Ignác, Fuchs és Krausz, Gárdos József, Smilovits Jakab, Bermann (Ratosnya), Israel Samu, Fritsch Izidor, Herz Herz és Fiai, Rosenfeld József, Büchler Arthur és Társa, dr. Heilper Emil, Láng Mihály, Hellmann Mór, Neumann Mór, Salamon Simon (Baczkamadaras), és Zehermann Lázár 100—100, Sárkány Samu, Grün Adolf, Slepák Abraham, Lőte Lázár, Rosenfeld Dávid, dr. Balázs Lajosné (Nyárádtó), Stromf József 60—60, Fischer és Blénesy, Braun Ferdinand, Lauter Jenő, Mózes Jenő, Fürst Lajos, Widder és Erdélyi, Kelemen Sándor, Kelemen Sándorné, Kieselstein Kálmán, Böhm József, Seidler Izsó, Molnár Leon és Társa, dr. Krausz Mór, Fischer Manó, Spitz Sándor, Mund Sámuel, Fritsch Izsó, Kandel Arthurné, Vas Jenő, Sternberg és Izsák, Reményi Armin, Weisz Elek, Mestitz Henrik, Mestitz-cég, N. N., Kincs és Klein, Mandel és Gábel, Auspitz Samu, Israel Izidor, Sternberg Lajos, Felszegi Viktor, Fischler Izsóné, Israel Lajos, Weissburg Jakab (Harangláb), Farkas Samu, Kohn Samu, Mandel József, Kohn Ödön, Apejanov Abrahamné, dr. Léderer Adolfiné, Stern József, Kálnai Szida, Schwartz Móritz 50—50, kisebb adományok 3971, (Összesen 14.141 lej.)

Tövisi gyűjtés: Hermann Steinberger, Abraham Testvérek, Abraham Lajos, Fried Testvérek és Kohn Samu, Salamon Béla 100—100, özv. Berkó Salamonné, Weiszberger, Herschkovits Samu, Salamon Simon 50—50, kisebb adományok 255, (összesen 955) lej.

Ungár Sándor gyűjtése Sighetul Marmatiel: Id. Jakobovits Adolf, Perl Salamon, Traubkatz Salamon, Sichermann Mariska 50—50, kisebb adományok 937 (összesen 1137) lej.

Bernát Klein gyűjtése Resitz: Lebovits Mór, Lichtenstein Armin, Grosz Pál, Deutsch Testvérek 100—100, Göbolyós János, Hirsch László 60—60, Berg Henrik, Fischer Sándor, Deutsch Vilmos 50—50, kisebb adományok 343 (összesen 1013) lej.

Fenichel Lázárné gyűjtése Aiud: Nagyenyedi Zsidó Árvagondozó 300, Berkovits Béla 100, Fenichel Lázárné 100, Fischer, Jakabné 50, (összesen 550) lej.

Ernster Géza hitk. jegyző gyűjtése Alba-Iulia: Chevra Kadisa 200, Poale Cedek 100, Fischer fő-rabbi 100, Ernster Géza jegyző 50, Steiner D. metsző 50, Hirsch A. 50, (összesen 550) lej.

Albert Grünfeld Csikszereda 200, Steiner Géza Perjámos 200, Schwartz Zolika 50, Schwartz Magdus (Lippa) 50, Schwartz Aliz (Lippa) 50, Schwartz Ibike (Lippa) 50, Herz Klári gyűjtése Petrozsényi kisebb adományok 135, Hirsch Jenő Arad 100, Holdstein Rudika Pecica 100, Werner J. Fülöp Conop 100, Hermann Steimetz Talmaciu 50.

Pénteki kimutatásunkban egyik 100 lejes adományt sajtóhiba folytán Horbaer József Nagyvárad név alatt közöltük Horbácz József helyett.

Összesen 20.631 lej
Eddig befolyt 73.659 lej és 10 frank
Végösszeg 94.290 lej és 10 frank

Megkötötték a francia-jugoszláv egyezményt

Belgrád, augusztus 19. A „Vremea“ hivatalos lap jelenti, hogy a francia-jugoszláv tárgyalások egy defenzív szövetség megkötésére befejeződtek. A szerződés terve megegyezik a francia-csehszlovák konvencióval, garantálja a balkáni helyzet fentartását és a mai közép-európai helyzetet. Hivatalos körök nagy jelen-

tőséget tulajdonítanak ennek a szövetségnek, amely jelentékenyen erősíti Jugoszlávia és a kisantant nemzetközi helyzetét. Az aláírást Párisban fogják eszközölni szeptember havában. Az aláírás után Sándor király hivatalos látogatást tesz Dumergue köztársasági elnöknel.

Véres összeütközés Nápolyban Mateotti holtteste miatt

A karabinierk a tüntető tömegre lőttek. Négy halott, sok sebesült

(Nápoly, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mateotti berzalmason megconkitott holttestének feltalálása alkalmából a fascistaellenes tömegek tüntető felvonulást rendeztek. A tüntetés során a tömeget szétszórlatni akaró karabinierk és a tüntetők között összeütközésre került a sor, melynek során a katonák sortűzát adtak. A sortűznek négy halottja van és számos sebesültje. A fascisták az „Il Mondo“ és a „Matino“ szerkesztőségének ablakait bevették.

Rómából jelentik, hogy Mateotti holttestét ideiglenesen Rímonban temették el, ahonnan később Polesinába, a családi sírboltba fogják szállítani. Mateotti koporsójára a következő felírást tették:

Elindultak az erdélyi zsidó falu utolsó telepesei

Bucsu a kolozsvári állomáson

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A májusi kivándorlás után ma ismét nagyobb zsidó kivándorló csoport indult utnak Erdélyből Palesztina felé. Hetvennégyen hagyták itt ezt a földet, otthonukat, boldog és sajnó emlékek színterét, barátokat és küzdő társakat. Mentek az új hazába, amit előbbi generációk a „Tórán és más ősi írásos emlékek szelleméből ismertek, amit az ima elmélyültségében lelkükben megszenteltek, de amit a mai nevezékek már új eszméiséggel telítették.

(Hetvennégyen mennek)

Hetvennégy erdélyi zsidó gazdagítja Palesztina zsidó népességét. Magyartek és ifjak, sordulók és gyermekek. Kedd délután ültek a bukaresti személyvonatra a Kolozsvárról távozó családok, javarészen jómódú emberek. Munkálkodásuk gyümölcsét viszik ki egyszerűbb, lecsökkentett életviszonyok közé, a fokozottabb teljesítményt igénylő hazában. Azonban egyetlen nincs közöttük, aki jövő életberendezésének ezt az árnyas oldalát ne a kellemesebb vonatkozásában itélné meg.

— Többet kell dolgozni? Többet kell virrasztani? — mondja az elutazók között egy sordulós leány — csak kelljen. Legalább többet élünk Erec Jiszraelben. Mert mi nem meghalni megyünk, hanem élni

És jól és szélesen folkacag. Nevetésből kicseng egy boldog, egy harmóniával teljes, egy megifjodott élet, az új hajítás lombosodó frissessége.

(Feltör a gát)

De azért kint a vasutnál, ahová a távozók tiszteletére a rokonok és barátok nagy serege jött bucsuzkodni, megindító jelenetek játszódtak le. E sorok írója fölment a harmadosztályú kocsiába (mind így utaztak, hogy máris megkezdjék a fokozott életmódot), de két percig nem maradhatott fönn. Az ember toroka és szíve összeszorult annak láttára, amint az ittmaradók mardosó fájdalomukban magukhoz szorították elutazó hozzátartozóikat. Ahogy a gyermekeket tapasztották karjaik közé, ahogy a kiáradó fájdalomtól szőhoz jutni nem tudtak. Férfiak zokogtak, öregek csuklottak.

Mi volt ebben az előmlésben? Lefojtott fájdalom zsilipjei törtek föl, panasz és vágyakozás sűrűsödött könnyekbe.

(Minél előbb kimenni)

Glasner Akiba főrabbi is kijött a kivándorlótól elbucsuzni a pályauivarra.

— Már ma úgy vagyunk vele, — mondotta — hogy olyan közeli kontaktust tarthatunk fönn Erec Jiszraelben élő embereinkkel, mint békében fiamei ismerőseinkkel. Allandón levelezni lehet velük, csomagot küldeni; újságokat kap az ember Palesztinából. Hiszen csak idő kérdése, hogy nyugvópontjára jusszen az európai politika. Azután az államközi forgalom is megkönnyebbült. Utlevél és vasuti díjak körül szintén nagy könnyebbségek várhatók.

Valaki megjegyzi: — Legjobban cselekszenek azok, akik most mennek ki. Igaz, hogy ma nehéz, rögös munkát

„Ismeretlen holttest a rendezőség intézkedésére.“ Amerre a temetési menet elhaladt, fegyveres karabinierk álltak őrt. A kápolna előtt is két katonai állt őrséget. Ötven karabineieri a temető körül állott fal.

Mateotti holttestének feltalálása alkalmából a fővárosi és az egész itáliai sajtó rendkívüli kiadásokat adott ki, melyekben hangsúlyozták, hogy a holttest feltalálásával a bebörtönözött gyanúsítottak elesnek attól a lehetőségétől, hogy a gyilkosságot letagadják.

A „Popolo“ azt írja, hogy Mateotti holtteste nem lehet régen eltemetve és nemcsak a gyilkosok kedvéért, hanem állami érdekből is rejegették.

kell kifejtene mindenkinek az elhelyezkedése érdekében, de annál mélyebben tud gyökeret verni az országban, ahová idővel csak fokozódni fog a zsidók beözönlése.

(Bankifjából pékmester)

Egy bankigazgató erre elmondja, hogy őcse, aki egy bank árusztályának vezetője volt Budapesten, harmadmagával, két másik fiatalemberrel most tanulja a pékmesterséget, hogy őzskor egy modern pékműhely felszerelését vitesse ki és ott valamelyik erősebben fejlődő városban műhelyt állítson föl. A három intellektual felgyűrt ingujjban, éjjeli munkában fogja keresni kenyerét.

Olyan magától értetődik, mondotta el ezeket, mintha őcset tisztára azért tanították volna, hogy a végén dagasszon és süssön finom és baraa süteményt a jó tel-aviviaknak és a Palesztinába jövő turistáknak.

A bucsuzók között valami lázas vágyakozás érződött. Már úgy beszéltek Palesztina klímájáról, városairól, vasutairól, újjáépülő házaikról, mint ahová föltétlenül és egész biztosan el kell jutni.

(Egy kis koldus)

Kis pajszos fiu alkalmatlankodott a bucsuzók tarka és élénk csoportjában. Kéregét. Baj lenne ilyen alkalmat elszalajtania.

— Nem szégyelled magad?

— Szégyeljek magukat azok, akik miatt nekem keldulnom kell — adja vissza nagyon haragosan. Ha apám volna, aki kivinne, én is inkább chalucnak mennék Erec Jiszraelbe. Tessék benézni, hogyan sirnak azok ott a kupában. Én nem sirnék, ha már menni tudnék!

De azért mégis szégyelte magát, mert e szónoklata után a kis boldogtalan eltűnt a pályaudvarról.

(A kivándorlók)

Ime névsora a családoknak, akik a mai transzporttal hagyták el otthonukat:

Kastriner Ily Timisoara, Grosz Abraham Alesd, Reisz József Tenke, Elías Dávid Cluj, Salamon Adolf Cluj, Deutelbaum Miksa Cluj, Lőb Mózes Hunedoara, Salamon Mendel Cluj, Izsák Simon Cluj, Sámuel Abrahamné Alesd, Grünfeld Zoltán Ghires Lichtenstein Jakab Mócs, Klein Jakab Szatmár, Groszmann Andor Torda, Lőb Antal Turda, Lőb Lajos Turda, Daszkel Herman Turda, Grosz Abraham Rév, Fülöp Zoltán Oradeamare, Klein Ignác Veresbárány, Alsó Ferenc Cluj, Lőb Márkus Cluj, Goldstein Herman Cluj, Női Márton Cluj, Schwartzberger Márton Nagyilva, Malek Armin Cluj, Lancet Herman Targumures, Lancet Ozkár Targumures, özvegy Lancet Mózesné Targumures, Grünwald Mihály Cluj, Rosenberger Armin Cluj, Salamon Adolf Cluj, Randal Ernő Cluj, Farkas Sámuel Vedresbánya és az Izrael-család Gernyeszeg.

Csütörtökön éjjel hajják el a konstanciai partokat és áteveznek Konstantinápoly érintésével a Szentföld vizeire. Boldogító tudat, hogy nem sokára velük teljessé lesz az a lélekszám, amit az erdélyi ahuza befogadhat.

(sz. l.)

Zs

Rejtélyes szabadról

(Cluj-Kolozsvár)

tudósítójától.) bíróságot meleteiben fölöt Nem is anny bir fontosság amely az ügy akarunk által talataink alá rendőrségek rendkívül tav, de éppen nyilvánosság az alábbi is tullepve a lanul és b emberek és hirnevét vesz

Pár nappal eger szerzet Uj Kelet, hmadták Popu'ca 21. alatt vertek. Az Craian és Sa János és Rac mint Benedek csisokat, akik ságnak.

A rendőr dr. Ciordariu lottak védője az Uj Kelet.

A ka

— Popa ték, de azt, őrségnek sem som szerint lami afférja rá a gyanuja nálam Popa hogy amig a vert embere vednek, addi Popané őna hadbírósg el persze erről róságnak, an badlábra he katonai ügyé Ruscka ellen vádat, amely gyon erőszak

Ciordariu az egyik „vé sem hall egy dotta, hogy köze. Ezeket feltételi írod

— August kocsin hazav fában előirt akart fizetni a huszlejesbő szerített, hog sak. Pop Jov igazat, mégis követelni k rámparancsolt, kintnyágra. s taradt löve tontem főnök kapitány mé kapitány még valiatni kezd egyébről, vég a kerületi ka bérkocsisegyl dokolatlan za hajnali négy

— Regge volt egy ikt val eimentün aki panaszun bocsátott el, lesz. Másnap

Ezermény

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

Ezermény

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

Zsidózással és bottal vallatnak a kolozsvári rendőrségen

Rejtélyes támadás Popa rendőrkapitány lakása ellen. A hadbírószabadról helyezte a vádlottakat. Fegyelmi vizsgálat és bírói eljárás a verekedő rendőrkapitány ellen

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrséget és hadbírószabadról helyezte a vádlottakat. Fegyelmi vizsgálat és bírói eljárás a verekedő rendőrkapitány ellen

lenjek meg az I. kerületi kapitányságon. Ementem dr. Pordeával, de az első kerületnél semmit sem tudtak az idézésről és az egész ügyről. A gyanus idézést felvittük Munteanu rendőrigazgató urhoz, aki letelefonált a harmadik kerülethez, hogy többet ne idézessenek, mert az ügy a központi rendőrséghez lett általa áttéve.

Vallatás a III. kerületnél

— Szerdán délben két detektív jelent meg a lakásomon Popa kapitány feleségének a társaságában. Többször megkérdezték a kapitánynéétől, hogy én vagyok-e, akire gyanakszik, de a kapitányné többször is kijelentette, hogy nem. Ekkor felszólították, hogy kövessem őket a III. kerületi kapitányságra „az ügy tisztázása végett”. A kapitányságon már ott találtam Bangur Jánost, Rucska Sándort és Benedek Istvánt, akiket azelőtt soha nem ismertem. És megkezdődött a kihallgatás. Popa kapitány vezetésével és az ő parancsára a nyomozást vezető egyik detektív, azt hiszem: Sasu, akit elbocsátottak a szigorcától, valamint Puscas rendőrtiszt és Cimbrudeanu Aurél jegyzőkönyvvezető felváltva verni kezdték bennünket pusztán kézzel, bottal és más ütőeszközzel. Sasu detektív, miközben engem ütött, odaszólt a másik három emberhez: „Ti egy ilyen bűdös zsidótól hagyjátok magotokat vezetni?! Tudjátok, hány országot tetek ezek már tönkre?! És hagyjátok egy liter pálinkával megvesztegetni magotokat, hogy megöljétek a kapitány urat!” Bangur megmondta, hogy őket senki meg nem vesztegette, engem pedig egyáltalán nem ismertek máig.

— Már csurgott rólam a vér. Durván ráparancsoltak, hogy mossam le magam, azután tovább vettek, a nyakamat, fületem és a mellemet

A francia csapatok megkezdtek a kiűritést

A németek is elismerik Herriot nagylelkűségét. A berlini minisztertanács meg van elégedve a londoni eredményekkel. Amerika gazdasági fellendülését várja a kiengesztelődött Európától

(London, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szövetségi konferencia berekesztése után Herriot magánbeszélgetésben biztosította a szövetségi delegátusokat, hogy nem szándékozik a Ruhr-vidék megszállását egy évig fentartani, csupán belpolitikai okokból nem akarta azonnal kiűriteni. Magánúton az olaszok is uszolták a francia miniszterelnököt a kiűrités érdekében.

A kiűrités már meg is kezdődött.

Tegnap a francia csapatok kivonultak Offenbourg és Appenwürt városokból. A kiűritést, amelyet különvonatokkal és teherautókkal bonyolítottak le, a lakosság érthető örömmel, de nyugodtan kíséri figyelemmel.

A francia szovinizták erősen csinálják a hangulatot Herriot ellen. Ennek érdekében felhasználják azt is, hogy Londonban hivatalosan közzétették Macdonald levélét, amelyet Herriothoz és Theunis belga miniszterelnökhöz intézett. A levélben Macdonald azt hangoztatja, hogy

az angol kormány sohasem ismerte el a Ruhr-vidék megszállásának jogosságát

és reméli, hogy a Dawes-terv életbeléptetésével hamarosan meg is szűnik. Az angol kormány tudomásul veszi a Franciaország, Belgium és Németország között létrejött megállapodásokat, ugyanakkor ismételt és hangsúlyozottan sürgeti a Ruhr-vidék mielőbbi kiűritését, mert a megszállás hátráltatja a Dawes-terv megvalósítását.

Ezzel szemben a francia demokrácia osztatlanul Herriot mellett van. Számos megyegyűlés üdvözölte felirattal Herriot miniszterelnököt, a londoni meg egyezésért és a kiengesztelés politikájáért.

A departmanok bizalmukat fejezik ki a kormányoknak,

amely a népszövetség védelmére határozottan biztositja Franciaország jogait. Herriot a külügyminisztériumban kijelentette az újságíróknak, hogy a londoni konferencia az első igazi békeaktus, de még sok munka van hátra. Fődolog az, hogy Franciaországot harmincöt évre szénrel és kőszénrel ellátta.

ütötték. Ez így tartott délután egytől félhatig. Popa kapitány ekkor tolbamondta, hogy mit valottunk. Eszerint mi ostromoltuk meg a kapitány lakását. Bangur megtagadta a jegyzőkönyv aláírását, mire újból nekiestek. Pordea dr. éppen akkor lépett be, mikor Bangurral lehúzták a csizmát és úgy verték tovább. Mi hárman ezek után szó nélkül aláírtuk a jegyzőkönyvet. Este átkisértek bennünket a központi rendőrségre, ahonnan csütörtökön délben a hadbírószabadról helyezte a vádlottakat. Fegyelmi vizsgálat és bírói eljárás a verekedő rendőrkapitány ellen

Munteanu rendőrigazgató nyilatkozata

A furcsa érdekességű ügyről Munteanu rendőrigazgató az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta:

— Néhány nappal ezelőtt hozzám is felkerültek a Popa komiszár elleni támadásról szóló akták. Az állítólagos támadás nagyon gyanus volt előttem, mert a négy letartóztatott között a bérkocsiszövetség elnöke is szerepelt. A jegyzőkönyvek átolvasása után, amelyek úgy tüntették fel a dolgot, hogy ők követték el a komiszár lakása elleni támadást, utasítottam embereimet, hogy mind a négy letartóztatott adják át a hadbírószabadról helyezte a vádlottakat. Fegyelmi vizsgálat és bírói eljárás a verekedő rendőrkapitány ellen

— Miután a letartóztatottakat a hadbírószabadról helyezte a vádlottakat. Fegyelmi vizsgálat és bírói eljárás a verekedő rendőrkapitány ellen

— Popa Viktor komiszár ellen azonnal fegyelmi eljárást indítottam és a harmadik kerületből a vizsgálat lefolytatásáig az ötödik kerülethez helyeztem át. Amennyiben beigazolódik, hogy a támadással gyanúsítottakat bántalmazta is, úgy ebben az irányban is fegyelmi vizsgálatot indítok ellene.

nek a szövetségnek, a Jugoszlávia és a szlovénoké. Az aláírást Párizsban szeptember havában a király hivatalos meghívására a francia köztársasági

A hitoktatás problémájához

— Hozzászólás —

Az Uj Kelet utóbbi számaiban Löwi Ferenc dr. főrabbi szava tette a zsidó hitoktatás ügyét. Minden esetre öröndetes, hogy azon számos politikai, gazdasági, társadalmi és a zsidóságot érintő egyéb fontos problémák közepette, a hitoktatásnak mindig mostohán kezelt kérdése is végre napirendre került.

Különösen öröndetes, hogy a cikk a hitoktatás körül előforduló oly súlyos és sajnálatos ügyeket is szóvá tett, amelyek köztudomásuk ugyan, de amelyeket a nyilvánosság tisztító fóruma elé ily nyíltan a mai napig senki sem mérészelte terjeszteni. És talán éppen ezen évtizedes *elhallgatás* a főoka annak, hogy a hitoktatásnak egyes titkos betegségei egyre nagyobb mérveket öltenek, de orvoslásra senki sem gondol.

Azt hiszem, nem lesz fölösleges a megkezdett uton tovább haladni és a problémának oly részleteit is feltárni, amelyek mellett az említett cikk is kiméletesen halad el. Ezen szempontból, továbbá hogy a felvetett kérdések tisztázásához hozzájáruljak: a következő pontokba foglalom össze megjegyzéseimet.

I. Mindenekelőtte tisztázni kell a hitoktatás célját. Löwi főrabbi ur szerint „a hitoktatás célja más nem lehet, mint a tanuló megtanítani mindarra, amire az embernek a vallásos életben szüksége van. Ezzel szemben azt hiszem, hogy a célkifizés eme definíciója csak azon esetben felelne meg, ha kizárólag *vallásos* szülő gyermekeiről volna szó. Olyanokról, akik a vallásos érzést már otthonról hozzák magukkal és csak arra van csupán szükség, hogy a hitoktatási órákon megismertessük a tanítókkal azon vallási törvényeket, amelyek szerint ezen meglevő érzés kell hogy kiélje magát. De az említett cikkben — úgy látszik — főképp nem ezekről van szó, hanem — éppen ellenkezőleg — azon gyermekekről, akik odahaza nem látnak vallásos életet és ennélfogva zsidó vallásos érzést nem hozhatnak magukkal. Ily körülmények között azonban a vallás tanának *tanítása* nem elegendő. Ugyanis a vallás tan nem fizika amelynek szabályaira ha sikerült a gyermeket megtanítani, eleget tettünk tanári kötelességünknek. A vallás tanának elsősorban vallásos érzést kell a tanulóban teremtenie és fejlesztenie, hogy a gyermekben meg legyen azon erős óhaj, hogy a vallás törvényeit az életben alkalmazni *akarja*.

E szerint a vallásoktatás célja: a tanulóban *vallásos érzést teremteni és fejleszteni*, továbbá a tanuló megtanítani mindarra, amire egy zsidó embernek a vallásos életben szüksége van.

II. Ha a vallás tanítás célját elsősorban a vallásos érzés teremtése képezi, úgy ebből önként folyik azon szabály, hogy vallás tan csakis vallásos egyének taníthatnak. Vagyis olyanok, akik a gyakorlatban a zsidó törvények szerint élnek. El lehet képzelni, hogy egy tanár kitűnő eredménnyel tanítja a matematikát, noha privátéletében fetisimádó. De nem így a hittanár. Mert ennek lelket kell adnia a lelkéből, érzelmeket az érzelméből. És mindenki csak abból adhat, amije van. Valamint tehát nem elegendő a tanítványt a hittan szabályaira tanítani, hanem vallásos érzést is kell beleplántálni, úgy nem elegendő, hogy a tanár kész teológus és jó pedagógus: vallásosnak is kell lennie.

A zsidó népnél a tudás egymagában — ha az bármily nagy mértékű is volt — sohasem volt elegendő ahhoz, hogy valakit *tanítónak*, vagy *rabbiknak* ismerjenek el. Akibának a hagyomány szerint huszonnégyezer tanítványa volt, de nem mind díszeskedhetett a *rabbi* címmel. „Szemichá“-t csak az kapott, — a zsidó társadalom tanítóinak csak azokat ismerték el, akik megfelelő képességükön felül vallásos életükkel fogva is alkalmasok voltak arra, hogy a tanítványokba a vallásos érzést beleplántálják. Ezeketán könnyen megértjük, hogy a vallásosabb zsidóság miért idegenkedik még ma is attól, hogy a tanítókat és a rabbikat rendszeres iskolákban ugyiszólván gyárilag képezzék ki.

III. Ha a zsidó hittanárnak a zsidó törvények szerint kell élnie, felmerül a kérdés, hogy melyek ezen törvények és ki határozza ezt meg? Itt is körülhatároltabb a konzervatív zsidóság álláspontja. Ennek ugyanis a Sulchan-Aruch mérvadó és noh itt is lehet egy kisebb mértékű mozgási szabadság, mégis általában meg van határozva, mily életmódra kell az ifjúságot tanítani és mily életmódot kell ennél fogva a hitoktatásnak is folytatnia. Sokkal fureszabb az úgy a reform-zsidóságnál. Itt a kereszt annyira lassák, hogy minden hitoktató, saját belátása szerint *ön maga* határozza meg, mi képezi a

zsidóságot; mi tartandó meg az „elavult“ vallási törvényekből és mi vetendő el, mint a „mai“ korak meg nem felelő. Sőt némely helyen nem is a hitoktató, hanem a hitközönségi vagy iskolaszéki elnök, illetőleg az ugynevezett „templomelőjáró.“ Így nincs kizárva, hogy például a rituális étkezésre vonatkozó törvények is az „elavult“-ak csoportjába jutnak, vagy hogy kijelentik a hittanórán, hogy a vegyes házasságot csak a „tulzók“ tiltják. Itt tehát káosz uralkodik a zsidóságot érintő legfontosabb alapelvekben. Ez áthárul a hitoktató életmódjára, a tananyagra és természetesen a tanulóra is.

De ezen lehetetlen állapotnak — amely az egész hitoktatás alapjában rendíti meg — a forrást azonban nem a mai generációban kell keresnünk, hanem azon idők történetében, amidőn a zsidó népnek az egész világ zsidói által érvényesnek elismert törvényeit Középaurópa zsidóságának egy része a „mai“ kornak megfelelő és nem megfelelő részekre kezdte bontani. Ezen műveletnek kezdete az emancipációt megelőző és azt követő évekre nyúlnak vissza és ezért — nem pedig a rossz tanterv miatt — eredménytelen a hitoktatás két generáció óta.

És mivel az általános elvallástalanodásnak ily nagy történelmi háttérre van: az u. n. zsidó reformmozgalom, amely kiindulva Németországból, csaknem az egész világ zsidóságán átvenult; nem lehet, hogy kisebb akciók révén a bajon gyökeresen segíteni lehetne. Itt csak a zsidóságot reformálni akaró iránnyal egyenlő nagyságu és jelentőséű

Beszélgetés egy norvég vallásalapítóval Kolozsváron

Hardenskjöld Ulrik norvég egyetemi tanár a szeretet kultuszát hirdeti és reméli, hogy az új vallás rövidesen uralkodó vallássá lesz Norvégiában

(Cluj-Kolozsvár, aug. 19. Az Uj Kelet tudósítójától) Az expresszvonatok távolságot nem ismerő gyorsasággal rohlik át az országokat, irtózatos sebességgel szelnek keresztül városokon, falvakon és nagy, kényelmes kocsikban embereket visznek. Egyik ország lakói felkerelkednek, felülnek expressznek nevezett tájósára a modern időknek és elszáguldanak egy másik országba, hogy új eszméket, új tudásokat és új meglátásokat hirdessenek és tanítsanak. Sok harcos katona, sok ravasz politikus után érdekes vendéget vitt Kolozsváron keresztül a ma délelőtt Magyarország felé tartó expresszvonat. Magas, elegáns, hosszú öszszakáru, nagy csontkeretes szemüveget viselő, tudósarcu férfi volt az utas, aki a vonat itartózkodásának pár percére lement a Perronra sétálni. A vonat egyik utasától és a hálókocsi kalauzától tudtuk meg, hogy a magas, ősz idegen Hardenskjöld Ulrik norvég egyetemi tanár, az északon egyre erősebben tért hódító „szereket kulturája“ nevet viselő vallás megalapítója és főpapja.

Munkatársunk érdeklődését örömmel fogadta a kiváló norvég tudós.

Vallás kell a tömegeknek

— Törökországban voltam, ahol azzal töltöttem el szabadságidőmet, hogy az iszlám vallást tanulmányoztam. A modern törökök politikája a legnagyobb történelmi hibát követi el, olyat, amit soha jóvátenni nem lehet, hogy a török állami élet megváltoztatásakor és új szervezésekor hatalmas csapatot mért a vallásra is. *Bebizonyított tény, hogy vallás nélkül tömegeket feketé tartani nem lehet.* Ha nem tetszik a régi vallás, ha azt elavultnak, ósdinak, a modern idők szellemének meg nem felelőnek tartják, hozzanak újat, jobbat, modernebbet, szerezzenek az új vallásnak híveket, de a régi csak akkor pusztítsák el, a régi bálványokat csak akkor döntse porba, ha a lelkeket átvezették más, az új vallás kertjébe. Képzeld el, mi lesz Törökországgal, ha megszűnik az iszlám fölényese lenni. Azok a politikai csapatok, amelyek a XX. században egymásután érték talán eliminálhatók lesznek a köztársasági kormányzat igyekezete mellett, de az a csapás, hogy elveszítette a föld minden mohamedánja fölény fenhatóságát és azt az összekötő kapcsolatot, amely a mohamedán vallás sokmillió hívével összefűzte a hivatalos török államot, nehezen lesz elviselhető.

Az új vallás tanításai

— Beszéljen tanár ur a szeretet kultuszáról.
— 1914 óta a föld a gyűlölet kulturájának átkát nyögi. Amit az emberi ész termelt, az mind csak a háboru a mostani, vagy egy későbbi háboru céljait szolgálta, a költők a véres

ségű de ellentétes irányu óriási mozgalom fog változást előidézhetni.

Ugylátszik, hogy ezen mozgalom mag is indult. Egyelőre csak azon stádiumban van, hogy a zsidó nemzetiség létjogosultságát hangsúlyozza és a zsidóságot, mint olyat, továbbra is tartandónak itéli, — ellentétben a két generáció előtt megindult reformmozgalommal, amelynek iránya a zsidóságból *kifelé* mutatott. De lassan már annak a jelei is mutatkoznak, hogy ezen mozgalom *elmélyül* és ennek következtében a második stádiuma az az elv lesz, hogy mivel a zsidóság *népnek* tekinti magát: ragaszkodik népeinek tradícióihoz is, mert nem lehet a zsidó népnek hű fia az, aki ennek négyezer éves törvényeit nem respektálja: *vissza tehát a százszázalékos zsidósághoz!*

Ezen szemszögből nevez a kérdést előszerűnek látszik dr. Löwi főrabbi azon terve, hogy egyelőre csak *azon* hitközönségek képviselői jöjjenek össze a hittanítás ügyében való tanácskozássra, amelyek már úgy érzik, hogy az ifjúság vallástalanúságán változtatni, javítani kell. Ha csak *ezek* fognak összejönni, úgy biztos, hogy a többi kisebb rendelleneségeknél és hibáknál is könnyű szerrrel véget fognak vetni. Be fogják látni, hogy megfelelő zsidó hitoktatásra osztályonként legalább heti négy óra szükséges és hogy megfelelő tanerők és tantervek előteremtésére áldozni kell, de áldozni érdemes is.

Temesvár, augusztus 19.

Fleischer Lipót

osatakat énekelték meg, az irók háborus történeteket irtak, a tudósok új és új emberölő gépek feltalálásán törték fejüket. Tizedik éve már, hogy egy nyári napon lángralobbant a világ és a véres kardok még ma sem herülhettek mindenütt hávelybe; ha egy helyen sikerült eloltani a tüzet, a másik helyen újra fellobbog a láng és égeti, pusztítja az emberiiséget. *A mi vallásunknak első dogmája az emberszeretet és a béke*, ezen alapul minden, mert erős a hitünk, hogy Istent csak békével, megértéssel és emberársáink szeretetével lehet méltóképen szolgálni. Vallásunk hívei, ha költők, nem díszöitáznak vérontást, ha tudósok, nem találhatnak fel új ágyukat és fegyvereket, ha bírák, nem hozhatnak halálos ítéletet, mi a békével és a szeretettel díszöitjük az Urat és azt hiszem, ez kedvesebb szö fülének, mint az ágyuk döreje és a fegyverek zaja. *Minden vallás inficiált már a vértől*, a vallási türelmetlenség a vérengzések egész sorát produkálta már, nem nézhető, hogy becsületet békét akaró emberek egy olyan vallás templomába járna, amelynek hívei vallásuk érdekében embereket öltek. *Mi átvesszük mindezen vallásból azt ami szép és nagy. A keresztény vallásból a szentháromság hirdetését, a zsidóbból a szombat szent megülését, a mohamedánból a szesz tilalmát, a buddhábból a tulvilági élet tanát.* De nem vesszük át azokat a részeket, amelyek embervér öntására uszítanak, vagy régi gyilkosságokat szankcionálnak.

Terjed az új vallás

— Sok híve van már az új vallásnak Északon?
— A norvég nép jó nép, na a béke és a szeretet szavával közelödünk hozzá, megért és örömmel tárja ki előttünk szívét. Baumstas, hogy az a néhány hónap, amely alatt én és híveim tanácsokat hirdettük, hány lelket eredményezett vallásunk kötelezébe. Össze késsen lesz nagy munkám a szeretet kulturájáról, amely vallásunknak biblijája, imakönyve és zsolteknönyve lesz egyaránt, ebbe foglalom majd össze az emberi szeretet fötörvényeit és ennek a könyvnek az alapján fogom kérni az országgyűléstől, hogy ezt a vallást, amely senkinek sem árt, amely tiszteltetben tartja a nagy és szent tradíciókat, amely nem karomolja istent, ismerje el és akkor azt hiszem, hogy *rövid időn belül uralkodóvallássá tudom tenni hazámban.* Külföldön egyelőre még nincs propagandánk, pénzünk sincs hozzá, hogy ezt megszervezzük, de azt hiszem, az ősszel megindítjuk lapunkat, amely vagy több nyelven, vagy valamely nemzetközi nyelven hirdeti majd az emberi szeretet igéit.

A kalauz spólt, Hardenskjöld Ulrik egyetemi tanár, a szeretet kulturájának nagytudásu apostola, beszélt a hálókocsi ba és az expressz károsu hosszú teste elindult Nyugat felé.

Az Uj Kelet Szerkesztés Felelős Az Uj Kelet

E

Mos

kis szö misitác dom. B hólgybe gásával adóhiva sikkaszt ilom é tőség p kék rid szomj gény B ért vess eredei a hideg forgaita megáldo vagyok valóság kedni az egész szökesség sem volt a szellem glóriát, tegye a irodalmi látszik volt eh hogy a r

Arró den rom a dolgok A nő ne l'art lelk kat cseg hát a vil sult, ha g a fantázi ei telebar meghurco történelm szöke für ráért síri modni me megböszü élet olyan tületi. Fű nyek, ees ... B

— A selők per évvel ez pénzbeval mánytény tali tisztv váltási m pénzben igéretre h napon ke munkát v lódtak, m a pénzbev munkájuk nem kapt ügyminisz talhoz, an azoknak a beváltásná restbe. Tö restbe mer ezideig pé olyan hire Bukarestbe illeió össze tisztviselők több tisztv tisztviselők az öket jog sáért. A t elő, hogy ó nál segédke pítsa meg, mal tartoz

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

En megertem Bassanot

Most, hogy hiderült: miért követte el a brünni kis szürke adóhivatalnok a Napoleon-relikvia hamisításokat, megertem én, sőt szempátiámba fogadom. Bassano szerelmes volt egy ragyogó szépségű hölgybe, egy szőkebe, aai szépségének rontó ragyogásával nem volt hajlandó őt boldogítani, a szürke adóhivatalnokot. Bassano sem adta fejét közönséges sikkesztásra, ő romantikus lélek volt, bűnében is itom és előkelő: az érdekes és szellemi jelentőség palástjába öltözött, mert tudta, hogy a szőke rideg szívét csak a romantika — és a pénzszomj tudja higyujtani. Nem tört ez a szegény Bassano senki életére, senki pénzére, miért vesztik meg őt? A szerelem mindenkit kiforgat eredeti lényéből, a dadogót ékesszólóvá varázsolja, a hideg eszűt ábrándosává teszi. Bassano is kiforgatta eredeti lényéből és fantáziát adott neki, megálmodta egy fixa ideával, melyről — bizonyos vagyok benne — szentül elhitte a végén, hogy valóság. Kénytelen vagyok ezuttal szembehelyezkedni a polgári fellegással és kijelenteni: ebben az egész hamisítási ügyben a hidegszívű, imádott székeség az aljasabbik fél. Bassanonak ezse ágában sem volt pénzt szerezni a „relikviakkal“, ő csak a szellemi tündöklést akarta a maga számára, a glóriát, hogy szürke hivatalnok lényét méltóvá tegye a szőke kegyeire. Hiszen a szőkeért még irodalmi babárokrol is álmodhat szőtt s — ugy látszik — nem alaptalanul, mert fantáziája megvolt ehhez a mesterséghez. A baj csak az volt, hogy a regényit nem írta meg, hanem végig csinálta.

Arról aztán nem tehet, hogy a szőkeket minden romantikánál, minden regénynél jobban érdekli a dolok reális oldala. Ez volt a Bassano veszte. A nő nem elégedett meg ezzel, hogy l'art pour l'art lelkesedjen Bassano relikviáért, ő a relikviát csengő aranyban akarta értékelni. Telekürtoite hat a világot Bassano relikviáinak hírével, mire ki-sült, hogy Bassano egy „közönséges esaló“, aki a fantáziát összetévesztette a valósággal. Higyjétek el telebarátain: Bassanonak nem az fájt, hogy meghurcolták, hogy egy vérörzészárjéért sem érnek történelmi kivészi. Ő a börtön ágyán is csak a szőke firtókért eped, az édenkert elvesztett sugarért siránkozik. Szegény Lázárja az életnek, álmodni mert a föld egy szép eszonyaról s az élet megboszulja magát a szegény Lázárokon. Mert az élet olyan, mint a hideg, számító szőkék: rideg és üzleti. Fátynál az álmodra, megbünteti a szegények, esettek vágyakozásait.

... Bassano, én megertem Önt. (s. l.)

A kolozsvári volt adóhivatali tisztviselők pert indítottak az állam ellen. Három évvel ezelőtt vette kezdetét Kolozsváron a pénzbeaváltás. A pénzbeaváltás előtt felelős kormánytényezők kijelentették, hogy az adóhivatali tisztviselőket, akik segédkeznek a pénzbeaváltási munkálatoknál, napidíjban és túlórapénzben fogják részesíteni. A tisztviselők az ígérethez hozzáfogtak a munkához és másfél hónapra keresztül éjjel-nappal a legkimerítőbb munkát végezték. A tisztviselők azonban csalódtak, mert lelkiismeretesen elvégezték ugyan a pénzbeaváltás felelősségteljes munkáját, de munkájukért ezideig semilyen honoráriumot nem kaptak. Néhány hónappal ezelőtt a pénzügyminisztérium felhívást intézett az adóhivatalhoz, amelyben kéri, sürgősen írják össze azoknak a tisztviselőknek neveit, akik a pénzbeaváltásnál segédkeztek és küldjék le Bukarestbe. Több mint nyolc hónapja, hogy Bukarestbe ment le a lista, de a tisztviselők mind ezideig pénzt nem kaptak, hanem ehelyett olyan hírek kezdtek szállingani, hogy valaki Bukarestben az adóhivatali tisztviselőket megillető összeget felvette és azt nem juttatta el a tisztviselőkhez. Időközben az adóhivatalból több tisztviselőt bocsátottak el. Az elbocsátott tisztviselők most pert indítanak az állam ellen, az őket jogosan megillető összeg megállapításáért. A tisztviselők keresetükben azt adják elő, hogy ők nem voltak kötelesek a beaváltásnál segédkezni és kéri, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az állam mennyi honoráriummal tartozik a felelősségteljes munkájukért.

Marasesti emlékünnepe. Bukarestből jelentik: Marasestiben sok tízezernyi tömeg jelenléteben ülték meg a marasestii csatában elesett 450 tiszat és 25.000 katoná emléket. Triteanu püspök celebrálta az ünnepi tedeumot, utána Chirculescu miniszter, Liscu Tábornok, Pop Cicsó István és Delinski mondottak nagyhatású beszédeket. Az emlékünnepe Kolozsváron is méltó keretek között folyt le. A város föl volt lobogóva és a főtéren katonai díszszemlélt tartottak.

Tárai Ferenc állandó vendégként a kolozsvári Magyar Színházhoz szerződött. Tárai Ferenc ma délelőtt szerződésben állapodott meg a Magyar Színház igazgatóságával, amely szerint Tárai minden idejét, amikor nincsen elfoglalva, a budapesti Renszánsz-színháznál, köteles Kolozsváron eltölteni. Régi műsorán kívül pedig köteles új darabokban és reprizekben is játszani. Ez a szerződés azt jelenti, hogy Tárai körülbelül harminc estén fog itt föllépni. Minthogy pedig a művész régebben sem játszott többet évenként ötvennél Kolozsváron, szinte azt mondhatjuk, hogy ettől a szerzőntől kezdve újra rend-s tagja a kolozsvári Magyar Színháznak, amelynek nagy művészi erejével és szorgalmával annyi ideig díszle volt.

Ékszerüzsdé Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti ékszerészek elhatározták, hogy ékszerüzsdét alakítsanak, mintegy ezerhatszáz taggal. Az új tőzsdé novemberben nyílik meg.

Egy író jubileuma. Varsóból jelentik: Lengyelország zsidó írói és újságíróinak testülete nagy előkészületeket tesz Ch. D. Nomberg írói működése huszonöt éves évfordulójának megünneplésére. Az írói testület ebből az alkalomból Nomberg-albumot ad ki és más módon is ünnepelni kívánja a jiddis irodalom e kiváló művelőjét. Nomberg, aki ma körülbelül ötven éves, ahhoz az irodalmi körhöz tartozott, amely vezetőjéül I. L. Perezet is merte el. Nomberg irodalmi pályáját héber nyelven kezdte. Novellákat és rajzokat írt, amelyeknek majdnem mindig az a lelkiháborúság volt az alapja, amely az intelligens zsidót állandó lelki nyugtalanságban tartotta. Nomberg írásainak konklúziója mindig is az, hogy a zsidó rép intellektuálisai csak akkor élhetik ki a maguk egyéni világát, ha belefonódnak saját nemzetük régi kulturájába, ha magukba lehelik azt az atmoszférát, amelyet a zsidó történelem teremtett meg. A népi gondolathoz való közelsége hozta magával, hogy Nomberg — az akkor még csak a magasabb kulturájú zsidók által élvezett héber szépirodalomból — áttért a jiddis nyelvre, amelyben a napi krónikás sok marakandót is alkotott. Drámái közül a „Die Mischpoche“ című egyike volt a legkedveltebb daraboknak. Az utóbbi időben Nomberg politikával is foglalkozott és tagja volt a lengyel köztársaság alkotmányozó gyűléseinek és itt minden alkalmat megragadott a zsidó iskolatügyek védelmére. Az alkotmányozó sejm feloszlata után visszavonult a politikától és ismét intenzív irodalmi munkálkodást fejt ki. Néhány hét előtt Erec Jiszraelenben volt és a lengyel lapokban lelkes cikkekben számolt be utja tapasztalatairól, különösen a chalucoknál látottakról.

A kereskedelmi miniszter az árak emelkedéséről. Bukarestből jelentik: Constantinescu Tancred a „Viitorul“ munkatársa előtt kijelentette, hogy a belföldi árak folytonos emelkedését veszedelmesnek tartja. Romániában az élet sokkal olcsóbb ugyan mint a szomszédos államokban, még sincs indokolva ez az állandóan növekvő drágulás, annál kevésbé, mert nem kiséri nyoma egyetlen kereseti téren sem a jövedelem emelkedése.

Eljegyzés. Berkeovits Nelly és László Vilmos Clujjegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) Vadász Lipót súlyos beteg. Budapestről jelentik: Vadász Lipót volt igazságügyi államtitkár súlyosan megbetegedett. Állapota aggasztó.

Százmillió értékű lakkfestéket lopott. Budapestről jelentik: A Krager-féle festőgyár Zeirosi János nevű szolgája a gyár raktáraiból százmillió korona értékű lakkfestéket lopott. A lakkfestéket Üllön eladta. A detektíveknek feltűnt, hogy az üllői házak lakkfestékekkel vannak befestve s így jutottak nyomára a lopásnak.

Ítélet a lupényi bányamunkások bűnében. Craiováról jelentik: A craiovai I. hadtest hadbírósa ma ítélezett Muntean Tódor lupényi bányamunkás és hét társa ügyében, akik azzal voltak vádolva, hogy a zsilvölgyi bányamunkások között kommunista propagandát fejtettek ki. A tárgyalás elnöke Niculescu hadbíró-ezredes volt, a védelmet dr. N. Boboc ügyvéd látta el. A hadbírósa rövid tanácskozás után Munteant huszonöt napra elzárásra ítélte, a többi hét vádlottat pedig felmentette.

Sómér-estély Brassóban. Szép és felajthetetlen estélyben volt része hetfőn este a brassói zsidóságának. Dr. Ritter Samuel, a brassói sómérés főparancsnoka a szögödi hegyek között táborozó sómérés és somra-csapatok meglátogatása alkalmával meghívta Brassóba a temesvári kommunista propagandát delután trombitászok mellett fejelemeztet, katonás rendben vonultak be a temesváriak. Brassó zsidósága örömmel fogadta a vendégeket és igazi zsidó vendégszeretettel gondoskodtak elhelyezésükről. Hetfőn este a Redout zsalonáig megtelt nagyteremben, külsőségeiben is impozáns, nívós műsoros estélyt rendeztek a temesváriak az itteni sómérés és somrák közreműködésével. A román himnusz eléneklése után Grosz Oszkár mondott elmés prólogot. „Cserkész ahol tud segít“ magkapó egyfelvoulásos után monológ, pantomim, trefás duett, tánc, Karinthy: „Visszakérem az iskolapénzt“ című trefája, a Táborútnál elénekelt héber cserkészdalok és szavaltatok tették változatosá a műsort. A Hatáva eléneklése után cigányzene mellett kitűnő hangulatban reggelig tartó tánc következett. A nayszerű rendezés May György, a temesvári sómérés főparancsnok helyettesének érdeme.

Nagy betérés Balatonföldváron. Budapestről jelentik: A balatonföldvári nagyszállóban betörők jártak, akik többszáz millió értékű ékszert, valutát, pénzt raboltak el. A betöréssel egy soffört gyanúsítanak.

Keserűs helyett — mérég. Budapestről jelentik: A Ganz-Daenubius-gyárban négy munkás megbetegedett. A gyár rendelésében az orvos tévedésből keserűs helyett mérgező szulfátot adott be nekik. Súlyos állapotban a Rókusba szállították őket.

A jugoszláviai zsidó ifjuság országos kongresszusa. Ujvidékről jelentik: Hétfőn este fél 8 órakor nyitották meg ünnepélyesen a zsidó ifjusági kongresszust Ujvidéken, a Szloboda-szálló nagytermében. A rendezőbizottság nagyarányú előkészületeket tett a háromnapos kongresszus minél impozánsabb sikere érdekében.

Játék közben. Ma délelőtt Fekete Vilma és Liszcai Juliska hat éves kisleányok Kolozsváron az Akácfa-utca 26. számú ház udvarán együtt játszadoztak Játék közben a kisleányok néhány apró pl hedényen összeveszttek és a játéknak rövidesen parávs verekedés lett a vége, amelynek során a kis Liszcai Juliska egy élesszélű játékdoboznyel egy ütötte fejbe Fekete Vilrát, hogy a szerencsétlen gyermek eszméletlenül terült el Fekete Vilrát a mentők részesítették első segélyben, akik megállapították, hogy a kisleány koponyacsontja annyira megsérült, hogy operációra lesz szükség. Fekete Vilrát beszállították a sebészeti klinikára, ahol a holnapi napon megoperálják. A kisleány állapota súlyos, de nem életveszélyes.

* Észak- és Délamerikába utazók kérjenek azonnal prospektust „Cosulich Line“-tól Bucaresti, Calas 181. vitéi 181.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal. Kötött harisnya minden színben lei 25. Flohr-harisnya minden színben lei 53. Muszlin harisnya divat színben lei 69. Cérna-muszlin minden színben lei 98. Selyemfátyol harisnyák minden színben lei 125. BLATT FÓTÉR 13. Dívatkoztyákban és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

riási mozgalom fog val... mozgalom mag is indult... aban van, hogy a zsidó hangszulyozza és a zsidó is fentartandónak itéli, ráció előtt magindult... ak irány a zsidóságból... már annak a jelei is... mozgalom elmélyül és en... stádiuma az az elv... népek tekinti magát:... óhoz is, mert nem le... az, asi ennek négyezer... ktálja: vissza tehát a... a kérdést előszerűnek... a terve, hogy egyelőre... iselői jöjjenek össze a... osztásra, amelyek már... vállalatlanságán változ... ezek fognak össze... bbi kisebb rendellenes... nyát szerrel véget fog... hogy megfelelő zsidó... agalabb heti négy óra... tanerők és tanány... kell, de áldozni érd...

Fleischer Lipót... Kolozsváron... hirdeti és... Norvégiában... az írók háborus tör... új és új emberölö... fejüket. Tizedik éve... pon lángrollobbant a... még ma sem kerül... e; ha egy helyen si... a másik helyen újra... pusztítja az emberi... első dogmája az em... alapul minden, mert... at csak békével, meg... k szeretetével lehet... ásunk hívei, ha köl... rnost, ha tudósok... lyuzat és fegyvereket... halálos ítéletet, mi... diosítjuk az Urat... bb sz ő fülének, mint... yverek zsja. Minden... ő, a vallási türelmet... ész sorát produkálta... becületles békét akaró... s templonába járnak... érdekében embereket... a vallásból azt ami... ny vallásból a szent... óból a szombat szent... őt a szesz tilalmát, a... unt. De nem veszük... nyek eabervér oa... régi gyilaosságokat... Terjed az új vallás... j vallásnak Északon?... ep, na a béke és a... k hozza, megért és... k szívét. Bannatos... amely alatt én és... k, hány leiket ered... kébe. Öszre keszen... zeretát kulturájáról... ja, imakönyve és... et, ebbe foglalom... etet főtörvényeit és... an fogom kérni az... vallást, amely seu... etben tartja a nagy... y nem karomolja... r azt hiszem, hogy... állássá tudom tenni... ore mag nincs pro... mozzá, hogy ezt... m, az ősszel meg... gy több nyelven... elven hirdeti majd... skjöld Ulrik egye... ájának nagytudása... ba és az expressz... Nyugat felé.

KÖZGAZDASÁG

Teljes a depresszió a textilpiacon

Általános áremelkedés. Nem csinált konjunkturát a vámrevízió

(Cluj Kolozsvár, augusztus 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megállapítható, hogy azok a remények, melyeket a vámtarifarevizio élebeléptetéséhez fűztek a textilipar és a kereskedelem terén, ezideig nem valósultak meg. A belföldi termelés nem kapott lendületre, főleg azért, mert a kereskedők raktárai túl vannak zsúfolva még a vámtarifarevizio előtt importált nagymennyiségű külföldi árukkal. Ezzel szemben a nyomasztó pénzühiány is illúzióinossá teszi azokat a túlzott reményeket, amelyeket a vámtarifareviziohoz fűztek és amellyel a régi igazság mellett tesznek tanúságot, hogy semmiféle vámrendszer nem lendíti előre az ország termelését és általán s gazdasági helyzetét, ha nincs pénz, amely a védelemmel járó előnyöket gyakorlatilag értékesíteni tudná. Tény az, hogy a külföldi textilpiacon is erős depresszió uralkodik, általános áremelkedés észlehető, amelyet a belföldi kereskedők is eszkomplikálnak azzal, hogy emelik a belföldi árakat, ami viszont az emelkedés is gyenge kereslet még na-

A kormány hajlandó a bányatörvény módosítására. Bukarestből jelentik: Constantinescu Tanács-kereskedelmi miniszter kijelentette, ha szükségesnek mutatkozik, a y a kormány nem fog elzárkózni a bányatörvény módosításától. A kormány respektálni kívánja a szerzett jogokat és ezt a törvény megszerkesztésénél is tekintetbe vette. Ha mindennek dacára e tekintetben valami hiánya volna a bányatörvénynek, úgy azt haladéknélkül módosítani hajlandó. Egyelőre annyia tény, hogy az Astra Romana és a Romana-Americana petróleumtársaságokat kivéve valamennyi külföldi társaság tovább dolgozik az új bányatörvény alapján. Ami az állami vállalatok kommercializálását illeti, ez két három hónapon belül befejeződik, jelentékeny részben külföldi tőke segítségével.

Hír a kolozsvári jövedéki igazgatóságok feloszlásáról. Bukaresti hírek szerint a kormány elhatározta, hogy feloszlatja az összes kerületi jövedéki igazgatóságokat. A kerületi igazgatóságok hatásköre részben a bukaresti központi igazgatóságra megy át, részben az egyes jövedéki gyárak igazgatóságai veszik át a munkakör egy részét. A hírt az összes érdekelt nagy konsternációval fogadták.

Lefoglalták a szatmármegyei állami bérnök természetét. Szatmárról jelentik: Néhány nappal ezelőtt hivatalosan értesítették a vármegyében bérbeszámított állami földet bérlelt, hogy a miniszter most, amikor a bérleti idő csaknem lejárt, főlemeli a bérösszegeket. Mielőtt a bérnök szót is szólhattak volna a bérösszeg felemelése ellen, az állam már le is foglalta a bérnök ezidei természetét. A lefoglalást végrehajtó közegek kijelentették, hogy az ideit természetéből a bérnök semmit sem adhatnak el, mert a természet az állam a bérldifferencia biztosítására lefoglalta. A súlyos sérelem miatt a bérnök most a kolozsvári agrárhivatalhoz fordultak, azzal érvelve, hogy a bérldifferencia biztosítására kellő más garanciákkal rendelkeznek.

Jugoszláviában is visszaállítják a munkásbiztosító pénztárak autonómiáját. Belgrádból jelentik: A szociálpolitikai miniszter rendeletet adott ki, mellyel meg akarja szüntetni a munkásbiztosító pénztáraknál uralkodó anomáliákat. A miniszter rendeletileg utasította a zágrábi állami munkásbiztosító hivatalt, hogy a munkásbiztosításról szóló törvény értelmében haladéktalanul gondoskodjék az autonóm választások előkészítésére. A zágrábi körzet valószínűleg még az ősz folyamán kiírja a választásokat.

Uj nagyváradai cégek. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai céghivatalban a legutóbbi napokban a következő új cégeket jegyezték be: Temesvári sárraktár lerakata, Jakobi és Meer. „Orient“ festőraktár, Rosenfeld Menyhért. Reich Sándor kézműtáru kereskedő, Nagyszalonta.

gyobb megcsappanására vezet. Nagy hibája a revízióknak, hogy egyes olyan iparokké vámját is felemelte, melyekre a belföldi termelésnek, mint feldolgozó iparnak nagy szüksége van. Ilyen iparokk például a műselyem, melynek belföldi feldolgozást és forgalombahozatalt éppen az új magas vámok teszik lehetetlenné. Nagy baja a belföldi textilgyáraknak, hogy a beállott kedvezőbb termelési konjunkturában a nagy pénzühiány miatt nem tudják áruikat elhelyezni, mert a kereskedőknek nincs pénzük vásárlásra. Általános prognózis szerint további áremelkedések várhatók, ami csak abban az esetben fog esetleg visszaféjődni, ha a fonalakban a külföldön várható áresés bekövetkezik. E héten a következő árakat jegyezték a kolozsvári textilpiacon: gyöngyös chifonok 36-40 lej, prima chifonok (80 cm.) 60-65 lej, sárga szőcszőn jobbmintású 45-50 lej, szőttek (80 cm. széless.) 45-50 lej, prima zefirek 75-100 lej, teniszfizek 50-80 lej, kartonok (80 cm.) 44-48 lej

A Banca Nationala pénzügyi helyzete. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala most hozta nyilvánosságra legutolsó kimutatását az intézet pénzügyi helyzetéről: A Banca Nationala aranykészlete 6.049.830.221 lej. Bankok 5.488.901.078 lej. Forgalomban levő bankjegymennyiség 18.147.400.931 lej. Kölesők 437.972.144 lej. Állami kölesők 7.025.991.421 lej. Kamatok 2.624.317 lej. Leszámitolt értékpapírok 6.250.419.200 lej.

A mai valutapiac

A román nemzetüi ünnep miatt a kolozsvári piacon teljesen szünetelt a forgalom.

Valutapiac augusztus 19-én:

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 126 00—126 00, Amsterdam 206 75—207 10, Newyork 530 50—530 25, London 2494 00—2395 00, Páris 2377 5—2395, Milano 2370 00—2370, Prága 1580 00—1585 00, Budapest 89 50—89 50, Belgrád 655 00—655 00, Bukarest 000 00—000 00, Varsó 102 50—102 50, Bécs 74 75—74 75.

Uj magánvasut koncessziók. A CFR. vezérigazgatósága a következő cégeknek adott legutóbb koncessziókat magánvasutakra: Rohrlieh malom Roman, Marinosch, Blank csernovitzi fiókja, Citrom B. és társai cég Medgyes.

Jugoszláv lisztimport Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kereskedelemügyi minisztérium a csehszlovák kormányhoz kért intézett, hogy a jugoszláv lisztnek Csehszlovákiába való szabad bevitelét engedje meg. Hír szerint a cseh kormány a kérésnek eleget fog tenni.

A reichenbergi mintavásár sikere. Reichenbergből jelentik: A mintavásárnak a negyedik napon már sokkal több látogatója volt, mint a vásár elején. A vásárnak a legtöbb látogatója Németországból és Szlovánszkból van, akik oly nagy vásárlásokat eszközöltek, hogy több kiállító a kiállított cikkek számát megnagyobbította.

Bécsi marhavásár. (A Saborsky és fiai bécsi cég jelentése.) Felhajtás volt 3345 darab, ebből 1226 darab román áru. Az elsőrangú áru ára változatlan, a többi árak 500-1000 koronával emelkedtek kilogrammonként.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskúldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Nagy választéku

őszi és téli szövet és
bélésáruval
megnyit

Schwarcz Jenő utóda

szövet és bélésáru nagyraktára

Cluj, Strada Regina Maria 14. szám.

Radolf Mosse No 4026

butort, zongorát

akar venni, de
számlája az utal

Maresvásárhelyre

SZÉKELY és RÉTI

RENDELKÉSZÍ BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. Butortermék
számlások furnázásokról legolcsóbban itt szereshettek

Figyelem!

A n. é. vásárlóközön-
ség szives figyelmét
felhívjuk arra, hogy

engrosüzletünket

Figyelem!

detail osztállyal bővítettük ki.

Olasz árúkról vételező-
zettségneküli győződő meg

Eladásra kerülnek a legolcsóbb
árak mellett:

Vásznak 26— lejtől feljebb
Zefirek 35— lejtől feljebb
Kanavászok .. 38— lejtől feljebb

Továbbá női és férfi szövetek.
Kabátkelmék és különböző bélésárak

Olasz árúkról vételező-
zettségneküli győződő meg

Landesmann
& Weisz

Cluj, Uránia-palota,
(Calea Regele Fer-
dinand 35. szám.)

Figyelem!

Radolf Mosse No 4019

Figyelem!

SUCHARD
KAKAO
F. L. M. H. A. T. A. T. N.

Eredeti francia
ólomseréket

minden nagyságban, raktárról azonnal szállít

„Mecano“ R.-t. liókja
Cluj, Calea Victoriei 45. Telefon Int. 356.

Szőrmefestés és
gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT

„KRISTALY“ GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Telefon 500

Gyapju és gyapju
fonalfestés

Keres-
tatástügy-
intervenc-
kérdésén-
nem tört-
leg bolde-
tékat ne-
Sz. A
vizsgákat
ezirányba
idén is m-
gákat, m-
nyitvány-
mányokra
G. A
juk, mert
Az ered-
értésiteni-
Szur-
Institutul
részletes
„Cser-
nos azon-
K. J-
szives tün-
az ügyne-
M. K-
tuk, de
hanem es-
árának fe-
ezt a terv-
ujtája cig-
gyobb és
kintve pe-
utóbb a t-

Piszt-
között. E
vác-féle i-
pisztolyos
tés súlyos
lesz. A p-
hivatalos
Külfö-
dapest)—
kapus st-
Előre 8:0
pest. B-
Bécs. WS
mark—Mo-
5:2 (1:1)
chen. Am-
A Ha-
Haggibbo-
kosait, ho-
telepen
jenek me-
Vánd-
pestről jel-
tott kapus
havi 1500
Velük uta-
zete is. A
lentés nélk-
26-án
Németors-
már utra-
tek. A né-
(150 doll-
összeállítás
némi gond-
ugyanis g-
azonkívül
giut kapitá-
(Brasovia)
helyett Bo-
kapitány.
kosokat k-
közül egy-
helyét, ind-
peltetése, n-
válogatott,
pata lesz.
sabb lesz,
tott mérkő-
Szepte-
atlétikai v-

Le

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kereskedelmista, Diciansanmartin. 1. A közoktatásügyi, valamint a kultuszminisztérium többszöri intervencióra megígérték ugyan a szombati írás kérdéseinek végleges rendezését, ez azonban ezideig nem történt meg. 2. Ha tud románul, akkor esetleg boldogul. Tavaly néhány hétig a zsidó hallgatókat nem engedték be az előadásokra.

Sz. A., Zsibó. Tavaly beszűntették a felvételi vizsgákat, az új tanévre pedig még nem történt ezirányban semmiféle intézkedés. Valószínűleg az idén is mellőzni fogják a jogellenes felvételi vizsgákat, minthogy minden elismert érettségi bizonyítvány magában is jogosít az egyetemi tanulmányokra.

G. Albert, Mercurea-Ciuc. Szíves türelmét kérjük, mert az ügy utánjárása több napot vesz igénybe. Az eredményről ugyanebben a rovatban fogjuk értesíteni.

Szurdaki előfizető. Forduljon a következő címre: Iosztály Medicó-Militar, Cluj, str. Saguna 1., ahol részletes felvilágosítást kaphat összes kérdésére.

Csendélet. Köszönjük a figyelmességét, sajnos azonban nem tudjuk használni.

K. József dr., Marosillye. Kérjük pár napi szíves türelmét, amíg illetékes helyen utánajárunk az ügynek.

M. Károly, Bistrita. A hirt Bukarestből kaptuk, de nem azt közölték, hogy már telemtették, hanem csak azt, hogy tervbevétték a Regala RMS árának felemelését. Ujabbán arról értesülünk, hogy ezt a tervet a monopolizációs bizottság elhárította, ezért a cigaretta kerül majd forgalomba, mely nagyobb és drágább lesz, mint a Regal. Ettől eltekintve persze, nem lehetetlen, hogy előbb vagy utóbb a többi dohánytermék árát is felemelik.

SPORT

Pisztolypárbaj lesz? Puliti és dr. Kovács között. Budapestről jelentik: A Puliti-dr. Kovács-féle ismert afférban a segítők súlyos feltételt pistolypárbajban állapodtak meg, tekintettel a sérülés súlyosságára. A párbaj a hó végén Bécsben lesz. A párbaj után a magyar olimpiai bizottság hivatalos eljárást is fog követelni Puliti ellen.

Külföldi eredmények. Posen, III. ker. (Budapest)—Warta 2:1 (2:0). Neuhaus (III. ker.) kapus súlyosan megsérült. Békéscsaba. FTC—Előre 8:0 (3:0). Az FTC főlényesen győz. Budapest. BAK—MAFC 5:2 (2:1) Kupamérkőzés. Bécs. WSC—Bratislava (Pozsony) 3:0 (0:0). Ostmark—Moravska Slavia 1:1 (1:1). Rapid—Hertha 5:2 (1:1). Wacker—Neubau 4:0 (2:0). München. Amateur—Wacker 3:0 (1:0).

A Haggibbor játékosok figyelmébe. A Haggibbor sportklub vezetősége felkéri a játékosait, hogy szerda délután 5 órakor a sporttelepen tartandó tréningen okvetlen jelenjenek meg.

Vándorolnak a magyar játékosok. Budapestről jelentik: Rokken és Fehér, a MAC válogatott kapusa Olaszországba utaztak és Legnanóban havi 1500 lírás állást kaptak egy szövetségben. Velük utazott Petrakovits, a MAC volt középfedezete is. A három játékos minden bucsuzás és bejelentés nélkül hagyta el a magyar fővárost.

26-án indul Kolozsvár válogatott csapata Németországba. Kolozsvár válogatott csapata már utra készen áll s az előkészületek befejeződtek. A németek pontosan elküldték az előleget is (150 dollárt) s most már csak a csapat végleges összeállítása, illetve a játékosok személye okoz némi gondot a szövetségi kapitánynak. Dr. Hirsch ugyanis gyászára hivatkozva lemondta a turát, azonkívül Kinigli sincs formában, úgyhogy Giurgiu kapitány tervbevette Braun esetleg Tóth (Brasovia) középfedezetek kivételét is. Istráffy I. helyett Bonciocatot állította be a csapatba Giurgiu kapitány. Mindenesetre elsősorban kolozsvári játékosokat kell figyelembe venni és csak ha ezek közül egy-kettő előreláthatólag nem állnának meg helyét, indokolt más csapat játékosának a szerepeltetése, mivel a kolozsváriak ellenfele nem városi válogatott, hanem Középnémetország válogatott csapata lesz. Ez a két mérkőzés pedig sokkal fontosabb lesz, mint a reménytelen cseh—román válogatott mérkőzés.

Szeptember 7-én lesz a CAMP nemzetközi atlétikai versenye. Patrosényi tudósítónk jelenti:

A CAMP nemzetközi atlétikai versenyt szeptember 14-éről szeptember 7-ére hozták előre.

Magyar profi boxszövetség alakul. Budapestről jelentik: A profi boxszövetség alakuló közgyűlését augusztus 31-ére tűzték ki. A vezetőség a következő lesz: Diszalnók dr. Kósó István államtitkár, elnök dr. Tatics Péter, igazgató Barnáth Rezső, kapitány Rózsa Jenő.

Az MSE Kolozsváron. Vasárnap MSE—KAC mérkőzés lesz a KAC országos atlétikai versenye után. A NAC-st 2:0-re verő, a Tórekvással és Brasoviával háromszor elődöntőtől játszó kiváló vásárhelyi csapat kolozsvári szereplését nagy érdeklődés előzi meg.

Ismét játszik Kertész II. Budapestről jelentik: A veterán magyar válogatott játékos, aki közel százévesen képviselte a magyar színeket, ismét aktivitásba lépett és tovább játszik az MTK csapatában. Az MTK ugyanis ma sem tudja nélkülözni az „öreg” játékos rutinos technikáját, ékes játékát.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Pótbérlet-hirdetés. A magyar színház igazgatóságához rendkívül sok megkeresés érkezett azzal, hogy azoknak, akik a nyári bérletkötés ideje alatt nem tartózkodtak Kolozsvárott, módjuk legyen a jövő évadra helyet bérelni. Ezeknek az óhajoknak tesz a színház eleget, amikor értesíti a közönséget, hogy a hó 20-ika és 27-ike közötti időben a színház a még rendelkezésére álló helyekre pótbérletet hirdet. Bérelni naponként délelőtt 10-től 1-ig és este 6-tól 8-ig lehet a titkári irodában. A bérletkötés feltételei változatlanok.

Süt a nap. Óriási az érdeklődés a Süt a nap csütörtök esti bemutató előadása iránt. A színészek,

élükön Szentgyörgyi Istvánnal, a legnagyobb ambícióval és rendkívüli kedvvel készülnek Zilahy Lajos új darabjának bemutatására. Pénteken másodszor és hétfőn harmadszor fogják előadni a Süt a nap-ot.

Lengyel Vilmos bucsuja. Vasárnap este a Névtelen asszony főszerepében fog a kolozsvári közönségtől bucsút venni Lengyel Vilmos. A címszerepet Poór Lili fogja játszani.

Délutáni előadások. Két délutáni előadás lesz ezen a héten: Szombaton az Ördög-öt adják, Forgács Sándorral a címszerepben, vasárnap pedig a Biboros kerül színpadra, a főszerepben Forgács Sándorral, Poór Lilivel, Laczkó Arankával, Ihász Aladárval, Lengyel Vilmossal, Mihályfyval, Leóvayval.

Heti műsor

Csütörtök: Süt a nap [Ujdonság, először, sorozatsz. 8.] Péntek: Süt a nap. [Ujdonság, másodszor, sorozat 9.] Szombat d. u. fél 4-kor: Az ördög [Mérsékelt helyekkel, sorozatszám 10.]

Szombat este 8-kor: Lya Lea [Ünnepi előadás, Bródy Sándor emlékeztetőre, Janovics Jenő főllépésével, sorozatszám 11.]

Vasárnap d. u. fél 4-kor: A biboros [Mérsékelt helyekkel, sorozatszám 12.]

Vasárnap este 8-kor: B névtelen asszony [Lengyel Vilmos bucsufőllépésével, sorozatszám 13.]

Hétfő: Süt a nap [Ujdonság 3-alszor, sorozatszám 14.]

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó. Szerda aug. 20. Az osztrigás hercegnő. Pikáns filmbohózat 5 felvonásban. Irta Lubitsch Ernő. Főszerepben Ossi Osvalda.

Uránia-Mozgó. Szerda aug. 20. A vakmerő. Rejtélyes Amerikai cow-boy dráma 6 felvonásban. Főszerepben az amerikai vakmerő lovagló Tam Mix.

Apollo-Mozgó. Augusztus 20. Rendkívüli előadás! Maritimus. Nagy bünyű dráma az apácák életéből 6 felvonásban. Főszerepben: Conrad Veidt.

Logo with Hebrew text and symbols, including a menorah and Star of David.

XVIII. sz. kimutatás

A Keren Kajemeth L'jisraél Erdélyrészi Irodájába 5684. Thamuz 14—29. a következő adományok folytak be:

Table with 2 columns: Adománygagok szerint, and Amount. Includes entries like Persely (335 perselyből) 27.838.45, Erdélyi kolonia 15.060, Paadomány 12.385, etc.

1924 július 16—31-ig befolyt: 76.223.45

Helységek szerint: * = K. K. L. biztos (—) levő összeg az egyes helységekben az ez évben elért K. K. L. eredményt jelzi: Dej *Sternberg Sarolta 15144 (40329.65), Cluj. *—(—) 10653 (81317.71), Reghinul Sásese *Ifj. Szabó József 6100 (25895.20), Oradea-Mare *Dr. Markovits Ignác 6594.50 (70199), Caransebes *Mendel Albert 5127 (30393.87), Sätmar *Borgida Sándor 4111 (18003.85), Sannicolaul-Mare *Raschofszky István 3500 (4000.30), Josasfal *Poláček Samu 3450 (4650.20), Toplița Romána *Ujhelyi Dezső 3070 (29135), Resica *Schwarz Géza 2760 (22938.24), Alba-Iulia *Mendel Margit 2290 (7472), Zäläu *Perner Jakab 2033 (8126.50), Becelean *Dr. Esdinge Hermann 1500 (3710), Gherla *Herschkovits Benjámin 1600 (9195.56), Sigheul-Marmatiei *Stern József 1576 (19210), Vișeu de sus *Rotschild Fülöpné 1200 (3922), Gheorgheni *Dr. Klein Vilmos 820 (4851), Teuș *József Sándor 773.20 (1724.20), Brașor Steinmetz Kálmán 500 (14432), Gherla de airas *Salamon Testvérek 330 (1830), Carei-Mare *Dr. Fehér Ferenc 300 (4171), Tard *Weinberger Jenő 240 (240), Tuica *Müller Henrik 225 (2352), Alesd *Weinberger Béla 200 (2371), Armeșul de camp *Berkovits Sámuel 125 (185), Neanda-Mare *Jeremiás Ignác 120 (120), Nagyesküllő *Salamon Béla 100 (630), Sibiu *Sanderling Egon 100 (11362.14), Bodești *Friedmann Mór 100 (231), Chiachi Gárbou *Kertész Ábrahám 100 (100), Grind *Kohn Izák 51 (51), Abramut *Farkas Sámuel 40 (103), Mintapereyek: Gherla, *Barissia 150, Oradea-Mare: Glück Henrik 350, Özv. Schönfeld Jakabné 240.80, Schwartz Lajos, *Lucullus 200, Kupfermann I 170, Reismann Adolf 150, Caransebes: Aviva, *Lea 179, Cluj: Wolf Mózes 600, Rados és Tarsa 400, Friedmann 285, Barissia Központ 186, 4 ek milliárd német márka, Pálmai és Főrizs 200, Dr. Klein Miksa 225, Gurahonf: Hübschmann Hermann 210, Ghirș de Airas: Salamon Testvérek (Mihály Mórítz Marosudasról egy üzlet

lebonyolításáért 100) 230, Dej: Weinberger Samu 248, Aviva, *Ciona 225.50, Noé Izidorné, 214, Biró és Wolf 156, Rendes perseyek: Teiuș Abraham Lajos 64.35, Glückmann Samu 44, kisebb 70.85 (179.20), Nagyesküllő Salamon Béla 100, Gherla: Vajda Elek 110, Grün Menyhért 115, Herschkovits Adolf 100, Aviva, *Tikva 142, Öhlbaum Béla 85, Vadász Emil 45, Gottlieb Antal 90, Herschkovits Leopold 53, Mihály Simon 45, Gódel Izso 40, Gelb Samu 50, kisebb 573, (1.600), Oradea-Mare: Dr. Pogány Gyula 127, Benedek Jenő 123, Rosenzweig R. 120, Katz Ignác 110, Belényesi faipar, Dr. Váradi Ödön, Rippner Farkas, Dr. Winkler Mór, Gelbmann Antal 1—100, Dr. Kohányi Rezső 84, Koós Leó 70, Feldstick Kálmár 67, Fekete Jenő, Goldstein Vilmos, Friedmann Arminé, Sielberstein Armin, Gergely Hermann, Rosenzweig O. 60—60, Gárdos Ferencné 52, Rózsa Rezső, Janovitz Bodega, Özv. Kohn Farkasné, London Jakab 50—50, Epstein Samu 47, Diósi Sándor 47, Vajda testvérek, Molnár Hellmuth, Dr. Kovács Gyula 45—45, Flegmann Armin 44.50, Weckler és Ts Rt. 43, Schönberger és Leitmann, Keszenbaum M., Schwartz Farkas és Fia, Deutsch Nándor, Basch Simon 40—40, kisebb 878.20 (3968.50), Armeșul de camp. Weiss Hermann 125, Caransebes: „Barissia” 117, Keppich Lipót 100, Grünberger S. Géza 60, Steiner Vilmos 63, Pálfi Márton 42, kisebb 1.051 (1.612), Cluj: Hirsch Izso 50, Özv. Friedmann S. 55, Kohn E. 107, Dick Jakab 126.50, Mandula 168, Ausländer Lajos 100, Klinger Józsefné 125, „Barzel” 108, Zsidó Nemzeti Szövetség Központi Irodája 142, Székely Béla 100, Winkler Janka 100, Dr. Szarvas 100, Káhn Sámuel 120, Grün Mór 113, Grün Samu 100, Kohn Áron 100, Dr. Halász Pál 144, Braun 70, Izák 61, Balázs S. 75, Sámson A. 42.50, Aviva Központ 68, Biró Géza 43, Hajnal Izidor 56, Ernster 60, Goldberger 41, Özv. Weinbergné 65, Biró Andor 80, Koresmáros H. 95, Polláček Jenő 53, Efelstein Jehuda 46, Grün Ede 80, Mendel Manó 49, Liebermann Ferenc 41.75, Klein Eljáhu 41, Özv. Dávid Lajosné 45, Klein Márton 71, Noszin Samu 75, Dr. Fürst 97, Löwy Dezső 87, Krémer Ignác 69, Zádor Benő 88, Blum Farkas 65, Ujhelyi 42, Mózes J. 41, Krauss 90, Grün Fülöp, Reismann A., Moskovitz I., Rothmann, Deutschné, Özv. Kohn Zsigmondné, Grün Lázár, Feuerstein Lőrinc 50—50, Dr. Spitzer József, Brauné, Kibovics Hermann, Steiner Izso, Goldfried Rudolf, Rosenfeld József, Farkas és Rosenthal, Ekszerárugyát, Rosenfeld Armin, Kralowszky Jenő, Simon M. L., Wertheimer 40—40, kisebbek 3.153.25 (9.608), Abramut: Farkas Amália 40, Gurahonf: Krauss Ignác 90, Fuchs Bernát 44, Hönig Mór 85, Havas Adolf 120, Roth Testvérek 100, Weiszberger Adolf 85, Glozer Izidor 100, Klein Hermann 70, Neustadt Izso 140, kisebb 46.75 (1.090.75), Josasfal: Pollatsek Ignác 120, Baum Lázár 110, Grossmann 70, kisebb 30 (330), Bodești: Friedmann Mór 100, Zäläu: tőbben 2.033, Resija: Tőbben 2.760, Ghirș de Airas: Salamon Sámuel 100, Dej: Wolf Adolfné 105, Koós Jakab 123, Fürst Mihály 141, Hegyesi Adolfné 147, Hirsch Sándor 71, Klein Albert 61, Diamantstein Márton 67, Pollák Adolf 63.50, Biró Laci és Gyuri 71, Özv. Klármanné 60, Noé Izidor, Hirsch Samu, Wiegner Samu, Feuerstein Sándor, Hirsch Mór, Mihályfy szeszgyár 50—50, Feig Henrik 45, Löb Mártonné 44, Berger Nándor, Feldmann Boriska 40—40, kisebbek 1.387 (3.614). Lei: 27.838.45

(Folytatjuk)

Legjobb gyermekápoló HÖFER 1. számú gyermekhintőpora, HÖFER Baby Creme, Kapható az összes patikában, drogeriákban és illatszertárakban, továbbá Kolozsváron Emkedrogeriában, Rózsa „Royal“-drogeria, Demeter-, Hintz- és Flohr-patikákban.

APRÓHIRDETÉSEK

Magyarországi kiadásnál egy sz. B. — vastag betűvel 6. — lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Schadchen, vagy más érdeklődők, kik jobb valóságos házakban — esetleg Csehszlovákiából — bejáratosak, kérem közöljék címüket; egy intell., jó-megjelenésű, zsidóban is tanult, érettségizett, ön-álló fiatal kereskedő részére. „Modern 26” jelige alatt a kiadóhivatalba.
7624

Palesztinai fiatalember héber és német órákat ad. Cim a kiadóban.
7662

Divatáru üzlet berendezése olcsón eladó. Megkeresések Rudolf Mosse céghez, Str. Reg. Maria 37
7664

Teljes ellátásra vállal Nagyváradon, a város központjában zongora és fűrdőszobahasználattal intelligens izr. urinó két, jó-házból való, 10-12 éves leánykát. Cim: Berger Antalné Oradea-Mare Str. Gojdu 42.
7672

Keressék azonnali belépésre rőfös és divatszakkamabeli izr. vallásu segédet, román, magyar nyelvtudással. Szombaton zárva. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok Ráth József divatáruháza, Vulcan, küldendők.
7676

Könyvszükségletét az Uj Kelet könyvosztályánál fedezze! Bárhol megjelent könyvek beszerzését vállaljuk.

Rőfös és női divat szakmában idősebb elsőrendű kiszolgáló románul beszélő segédet keresek. Azonnali fényképes ajánlatot kér Spitz Béla Satu-Mare
7674

Keressék azonnali belépésre puhafaszakmában jártas német-magyar levelező főkönyvelőt, románul értők előnyben részesülnek. Ajánlatok kéretnek Fuchs Eisig fatermelő címre, Sighetul-Marmatiei.
7646

Ha ön

művészi

Blondel

és más kereteket óhajt venni, okvetlen keresse fel

SOMLYAI MIHÁLY

keretkészítő és aranyozó műhelyét Kolozsvár, Str. Juliu Maniu 7. szám.

Jó forgalmu sátor bérbé kiadó. Ertekezni Boldog-utca 14.

Hegedű órát adok. Cim a kiadóban.

Oxigén

autogén hegesztéshez szükséges teljes felszereléseket, alkatrészeket és anyagokat raktárról legelőnyösebb árakon és feltételekkel szállít **Aradi Első Oxigén és ipari gáz R.-T., Arad.** Oxigént prompt szállítunk Rudolf Mosse No 9064

Főrfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő

tordai sör

Gyár: Turda, telefon 5.

Főraktár: Cluj, telef. 394

Személyposta — Gőzhajók

Havre és Szt.-Nazaire-ból
Cuba és Mexiko
New-York és Canadába.

Felvilágosítások és jegyek:

„SARNIA“-nál

Bucuresti,
Pasagiul Comedia

Rador 1572

Telefon 493

Telefon 493

Írógépek

„ROYAL“ - „STOEWER“
„MERCEDES“ - „ERIKA“

állandóan raktáron. — Mindennemű írógépkelekek legelőnyösebb beszerzési forrása. Speciális javító műhely! Javításokért garanciát vállal

Finkler Antal Cluj

trógepvállalat, Calea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Hölgyeim! Óriási választék érkezett filc és bársony kalapokban. Rendkívül olcsó reklámárak. Mindezenmű átalakítások és formálások 48 óra alatt készülnek.

„IDEAL“

női kalapüzlet, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. szám. Gólya-áruházzal szemben.

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadóbozokat össze-szegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és bár-hova szállít a legolcsóbb áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernăuți (volt Kajántól-ut) 1 sz

börkeményedését és szemöl-
csét gyorsan, biztosan, fájdá-
lommentesen és veszélytelenül kiirtja a **KUKIROL**.
Orvosilag ajánlva. Ezerszeresen bevált.
Gyógyszertárban és drogeriában kapható. Lábizzadás, kismesedés és gyulladás ellen **Kukirol-lábfürdő**.
Lerakat **Rózsa M. Royal-drogeriában Cluj, Piața Unirii 26.**

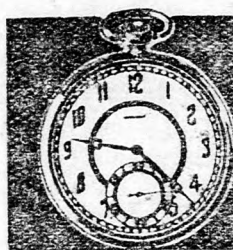
Karlsbadból közvetlen importált

**porcellán és Steingut-
edények**

éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt préselt és fuvott üvegáruk, lámpaárak, demyohn, gyógy-szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

Ausländer Lajosnál Cluj

Piața M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Longines
7 GRA DS PRIX
Legpontosabb óra

Telefon 753

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMA

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjumosóda, gyopjufésülde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsmühelyek, mügyapjagyár, apretura, festőde.

Kötött és szövöttárugyár
Körülbelül 1500 munkást foglalkoztat. Saját konfekció és juhtenyésztés.

Zsák

Zsineg

HAYAS DEZSŐ
TIMIȘOARA

Kötél

Hirdessen az Uj Keletben!

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez
tiszt, egészséges és kladós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: **HIENZ VILMOS Cluj**